

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 68 0 P 050748 22 Rev
Sarajevo, 03.11.2022. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Fatima Imamović, kao predsjednica vijeća, Suad Kurtović i Snježana Malešević, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: B. V., iz mjesta Grborezi, Općina Livno, koga zastupa punomoćnik Niko Batinić, advokat iz Mostara, Ulica Kralja Petra Krešimira IV L1, protiv tuženih: 1.- Kantonalna bolnica „dr. fra Mihovil Sučić“ Livno, Ulica Svetog Ive broj: 1., koju zastupa Slaven Jukić, advokat iz Livna, Ulica Kneza Mutimira broj: b.b. i 2.- Sveučilišna klinička bolnica Mostar, Ulica Kralja Tvrtka broj: b.b. Mostar, koga zastupa punomoćnik Davor Šilić, advokat iz Mostara, Ulica Stjepana Radića broj: 60/1, radi naknade štete, v.s. 60.000,00 (pravilno: 97.240,00) KM, odlučujući o podnesenoj reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Livnu broj: 68 0 P 050748 20 Gž od 22.06.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 03.11.2022. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka nastalih u povodu revizije se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Livnu broj 68 0 P 050748 18 P od 26.11.2019. godine:

„I. Odbija se tužbeni zahtjev kojim tužitelj traži da se tuženi obvežu, na ime naknade nematerijalne štete, isplatiti tužitelju iznose i to:

- na ime pretrpljene duševne boli zbog umanjenja životne aktivnosti iznos od 50.000,00 KM,
- na ime pretrpljene boli iznos od 10.000,00 KM,
- te na ime pretrpljenog straha iznos od 10.000,00 KM,

kao i zahtjev kojim se traži isplata:

- na ime naknade štete u vidu smanjene mogućnosti napredovanja i izgubljene zarade kao mjesečnu rentu, a kao dospelje mjesečne ukupne iznose, iznose

od 20.640,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana podnošenja tužbe pa do isplate,

- kao i zahtjev za isplatu na ime naknade štete u vidu smanjene mogućnosti napredovanja i izgubljene zarade, kao mjesečnu pojedinačni rentni u iznos od 860,00 KM, na način da svaki pojedinačni mjesečni rentni iznos dostiže svakog 5. u narednom mjesecu pa nadalje, sve dok se okolnosti ne promjene počevši od momenta podnošenja tužbe pa do isplate,

kao pravno neosnovan.

II. Obvezuje se tužitelj naknaditi prvotuženoj troškove parničnog postupka u iznosu od 4.165,20 KM, a drugotuženoj naknaditi troškove postupka u iznosu od 4.329,00 KM, dok je tužitelj u obvezi sam snositi svoje troškove postupka.“

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Livnu broj: 68 0 P 050748 20 Gž od 22.06.2022. godine žalba tužitelja se odbija i prvostepena presuda potvrđuje.

Odbijaju se zahtjevi za isplatu troškova sastava odgovora na žalbu prvotužene u iznosu od 890,00 KM plus 151,30 KM PDV-a, ukupno 1.041,30 KM, te troškovi sastava odgovora na žalbu drugotužene u iznosu od 932,00 KM plus 158,44 KM PDV-a, ukupno 1.090,44 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobijaju navedenu presudu drugostepenog suda zbog povreda odredaba parničnog postupka iz člana 209. Zakona o parničnom postupku koja je učinjena u postupku pred drugostepenim sudom i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom revizijskom sudu da usvajanjem revizije pobijanu presudu preinači te usvoji tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti, uz naknadu troškova postupka po podnesenom specificiranom troškovniku ili pak ovu ukine i predmet vrati na ponovni postupak Ističe zahtjev za naknadu troškova revizijskog postupka u vidu troškova sastava revizije po punomoćniku advokatu u iznos od 1.040,00 KM.

Prvotužena Kantonalna bolnica „dr. fra Mihovil Sučić“ Livno nije podnijela odgovor na reviziju.

U odgovoru na reviziju drugotužena Sveučilišna klinička bolnica Mostar, osporavajući njenu osnovanost, predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u svemu saglasno odredbama člana 241. Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH“, broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), prema kojima se, saglasno odredbi člana 106. stav (1) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH“, broj: 98/15), ima provesti postupak u ovoj pravnoj stvari, - u daljem tekstu: ZPP revizijski sud je utvrdio da ne postoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, a ni razlog na koji pazi po službenoj dužnosti.

Slijedom sadržaja spisa predmeta vidljivo je da je predmet raspravljanja u ovoj pravnoj stvari, prema navodima tužbe, podnesene prvostepenom sudu dana 13.11.2018. godine, tužbeni zahtjev tužitelja, kojim traži da se tuženi obvežu, na ime naknade nematerijalne štete, isplatiti tužitelju iznose i to: na ime pretrpljene duševne boli zbog umanjenja životne aktivnosti iznos od 50.000,00 KM, na ime pretrpljene boli iznos od 10.000,00 KM, te na ime pretrpljenog straha iznos od 10.000,00 KM, kao i zahtjev kojim se traži isplata: na ime naknade štete u vidu smanjene mogućnosti napredovanja i izgubljene zarade kao mjesečnu rentu, a kao dospjele mjesečne ukupne iznose, iznose od 20.640,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana podnošenja tužbe pa do isplate, kao i zahtjev za isplatu na ime naknade štete u vidu smanjene mogućnosti napredovanja i izgubljene zarade, kao mjesečnu pojedinačnu rentu u iznosu od 860,00 KM, na način da svaki pojedinačni mjesečni rentni iznos dopijeva svakog 5. u narednom mjesecu pa nadalje, sve dok se okolnosti ne promjene počevši od momenta podnošenja tužbe pa do isplate – dakle u ukupnoj visini vrijednosti predmeta spora u iznosu od 97.240,00 KM.

Osnovanost navedenog tužbenog zahtjeva tužitelj zasniva na činjeničnim tvrdnjama:

- a) Nakon određenih zdravstvenih problema, sa uputnicom od 26.10.2016. godine, tužitelj se javlja kod prvotuzene Kantonalna bolnica „dr. fra Mihovil Sučić“ Livno.
- b) Dana 29.10.2016. godine urađen mu je radiološki nalaz 27.10.2016. godine, neurološki nalaz i nalaz po liječniku opće kirurgije.
- c) Tom prilikom mu je evidentirana dijagnoza „Caude aquinae“ (tzv. Konjski rep) koja će se poslije ispostaviti kao adekvatna.
- d) Nakon urađenog radiološkog nalaza 31.10.2016. godine, tužitelj je hitno hospitaliziran dana 15.11.2016. godine kod drugotuzene Sveučilišne kliničke bolnice Mostar, gdje boravi do 18.11.2016. godine.
- e) Tu mu je urađen operativni zahvat, odnosno zahvat stručnog naziva „lamectomia S I et partim L5 V, SII i Decompressio canalis spinalis“ koji je kao takav naveden u otpusnom pismu.
- f) Kod drugotuzene Sveučilišna klinička bolnica Mostar tužitelj obavlja i ostale tretmane, te posjeduje nalaze klinike za fizikalnu medicinu od 12.1.2017. godine, radiološki nalaz od 16.1.2017-19.1.2017. godine, nalaz ambulante za neurokirurgiju od 10.5.2017. do 30.5.2017. godine.
- g) Posjeduje i hitni neurološki nalaz prvotuzene Kantonalna bolnica „dr. fra Mihovil Sučić“ Livno od 5.6.2017. godine, te nalaz Klinike za fizijatriju i rehabilitaciju SKB Sarajevo od 5.3.2017. godine.
- h) Nakon izvršenog operativnog zahvata, tužitelj osjeća velike zdravstvene probleme u vidu živčane utrnulosti i neosjetljivosti, oduzetosti pojedinih organa, poglavito zdjelice, teškoća vezanih za kontrolu mokrenja i drugih fizioloških funkcija, kao i kontrolu nogu.

- i) Radi ovih zdravstvenih problema odlazi i u Polikliniku „Korak“ u Splitu, RH, koja mu je uradila nalaz 10.12.2016. godine, 21.1.2017. godine, 28.4.2017. godine i 2.6.2017. godine.
- j) Obzirom na način i ishod liječenja, učinjenih operativnih zahvata, imajući u vidu postavljenju dijagnozu, tužitelj smatra da su od strane tuženih učinjeni profesionalni propusti koji su rezultirali visokim stupnjem invalidnosti tužitelja.
- k) Tužitelj se poziva na obavezu svakog liječnika da pacijentu omogući pristupačnu i adekvatnu zdravstvenu uslugu, točno obavještenje i poduku o svim pitanjima koja se tiču njegovog zdravstvenog stanja, izbor između više oblika medicinske intervencije koju mu ponudi liječnik i pravo na informiranje, koju tuženici nisu poštivali.
- l) Obaveza je svih sudionika obveznih odnosa da izvršavaju svoje obaveze iz svoje djelatnosti sa povećanom pažnjom, prema pravilima struke i običajima.
- m) Kod dijagnoze, koja je uspostavljena, tužitelj smatra da mu je bilo potrebno uraditi hitnu dekompresiju spinalnog kanala, koja je najbolja mogućnost liječenja, u cilju olakšanja pritiska na živce cauda equinae, uklanjanjem kompresijskih struktura i povećanjem raspoloživog prostora za živce u spinalnom kanalu.
- n) Tradicionalno, sindrom „cauda equina“ smatra se hitnom kirurškom situacijom, s kirurškom dekompresijom koja se mora izvršiti u roku od 48 sati od pojave simptoma.
- o) Prvotuzena Kantonalna bolnica „dr. fra Mihovil Sučić“ Livno, bez obzira na postavljenu dijagnozu, ne radi hitnu kiruršku intervenciju, niti upućuje tužitelja da istu netko drugi završi, nego tek 15.11.2016. godine dolazi do drugotuzene Sveučilišne kliničke bolnice Mostar gdje radi operativni zahvat.
- p) Kod drugotuzene Sveučilišne kliničke bolnice Mostar se radi operacijski zahvat, ali na način da nisu rađeni transverzalni presjeci, dekompresija spinalnog kanala koja je najbolja mogućnost liječenja uklanjanjem kompresijskih struktura i povećanjem raspoloživog prostora za živce u spinalnom kanalu, kroz područje stenoze S1-S2, nego tamo gdje nema stenoze.
- q) Što se tiče drugotuzene Sveučilišne kliničke bolnice Mostar tužitelj smatra da je čak uradio zahvat na krivome mjestu.
- r) Tako kod prvotuzene Kantonalna bolnica „dr. fra Mihovil Sučić“ Livno ne postoji adekvatna hitna stručna reakcija, a drugotuzena Sveučilišna klinička bolnica Mostar reagira na pogrešan način, što u konačnici završava tragično za tužitelja, i to stepenom invalidnosti od 90% i visokim stupnjem umanjjenja životne aktivnosti, uslijed čega trpi strah i bol.
- s) Obzirom na takav stupanj invalidnosti, tužitelj nije u mogućnosti naći adekvatan posao.
- t) Time mu je nastupila smanjena mogućnost napredovanja i rezultira izgubljenom zaradom.

pa, kako prema Zakonu o pravima, obvezama i odgovornosti pacijenata F BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 40/10), proizlazi odgovornost tuženih za

adekvatan medicinski, pa i deontološki tretman njega kao pacijenta, koji je u konkretnom slučaju izostao, da su time tuženici dužni naknaditi mu štetu, koja se ogleda u vidu pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjena životne aktivnosti, pretrpljenog straha i bola, te smanjenom mogućnosti napredovanja i izgubljene zarade, kako to traži u tužbenom zahtjevu.

Odlučujući o predmetnom tužbenom zahtjevu tužitelja, zasnovanom na izloženom činjeničnom osnovu, u dijelu odlučnom za donošenje odluke o reviziji – osnovanost tužbenog zahtjeva - prvostepeni sud prihvata opstojnost činjeničnih tvrdnji tužitelja, koje potvrđuje i rezultat ocjene provedenih dokaza,:

- radi određenih zdravstvenih tegoba, koje su se manifestirale u vidu bolova u leđima, u predjelu „križa“ javio se u Dom zdravlja Livno dan 26.10.2016. godine,
- lakši problemi su se prvi put javili kada je podizao teški teret, otprilike dva do tri mjeseca prije nego se javio prvi put liječniku,
- nakon odrađene procedure sa pravljjenjem kartona i dodjeljivanjem porodičnog liječnika, snimio je RTG (rentgen) i dobiva preporuku da primi tri injekcije,
- dva dana je uredno primao injekcije, dok je treću u dogovoru sa medicinskim osobljem, trebao primiti u subotu iste sedmice,
- tada nastaju prvi veći problemi, od dotadašnje blage križobolje, u subotu ujutro dana 29.10.2016. godine, oko 6 sati budi se sa bolovima u truhu,
- odlazi u bolnicu, gdje ga primaju na hitni kirurški prijem i neurološki pregled,
- pošto je vikend, dobiva obavijest da tek u ponedjeljak može napraviti CT snimak,
- hirurški je obrađen, stavljen mu je kateter i pušten je kući,
- u ponedjeljak, pošto je napravljen CT snimak, uz uputnicu dr. spec. urologije A. B., stupa u kontakt sa dr. L. i s kojim dogovara pregled u Mostaru,
- sutradan, utorak ili srijeda, odmah ga prima dr. L., preporučuje snimak magnetnom rezonancom, jer se sumnjalo na tumor,
- vraća se u Livno, te od komisije dobiva uputnicu za snimanje magnetnom rezonancom,
- po preporuci, uspio je izvršiti snimanje magneta, nekih 10-tak dana nakon javljanja i tada dogovara termin operacije sa dr. L.,
- operacija je izvedena na području L5 i S1 kralježaka,
- operacija je u konačnici odrađena 16. dan nakon što se prvi put javio u Bolnicu Livno,
- protekla je uredno bez nekih problema,
- kada je tužitelj izašao iz bolnice, nije mu bilo jasno zašto stalno nosi kateter, koji mijenja svakih 15 dana uz stalnu blokadu mjehura i stolice,
- u početku je dobio obavijest da će po proteku dva mjeseca od operacije, kateter biti izvađen i da će normalno živjeti, što se u konačnici nije dogodilo,
- otišao je u privatnu polikliniku u Split, kod dr. M. V., po čijem mišljenju se navedeni operativni zahvat morao odraditi žurno, u roku od 48 sati, te da u današnje vrijeme takva dijagnoza ne postoji,

- operacija nakon 15/16 dana je zakašnjela, te se po njegovom mišljenju radi o liječničkoj grešci,
- nakon toga je predao za invalidsku mirovinu, što je i utvrđeno u stupnju od 100 % invalidnosti, te od invalidske naknade trenutno živi kao jedini izvor prihoda,
- do invalidnosti je radio kao konobar, odnosno do 2014-2015. godine za dnevnicu od 20 KM, što je mjesečno cca 600,00 KM.

Iskazujući spornost pitanja da li su posljedice koje su nastupile kod tužitelja uzrokovane liječničkom greškom, odnosno greške u tretmanu zaposlenika tuženih, da li se istima može pripisati u krivnju liječnika i drugog osoblja zbog postupanja koje nije bilo u skladu sa pravilima medicinske struke, da li je takvo postupanje nestručno, nepažljivo i nepropisno, prvostepeni sud - kod utvrđivanja povrede medicinskog standarda tokom pružanja usluge medicinskog postupanja polazi od sudske prakse, koja je pojam stručne greške u medicinskom postupanju napustila i zamijenila ga pojmom „greška u tretmanu“, koji pojam je širi od „stručne greške“, jer obuhvaća ne samo greške u liječenju, nego i greške u dijagnozi, profilaksiji - nadalje utvrđuje:

- tužitelj se radi pružanja zdravstvenih usluga, javio kod prvotuzene Kantonalne bolnice „dr. fra Mihovil Sučić“ Livno (subota) 29.10.2016. godine oko podne gdje je primljen na odjel Neurologije,
- zdravstvene tegobe, koja uključuju prvenstveno bol u području slabinsko križne kralježnice, osjeća unatrag 2-3 mjeseca, dok par dana prije javljanja liječniku ima oslabljenu kontrolu mokrenja i izostanak defekacija,
- pružen mu je adekvatan medicinski tretman,
- pregledan je od strane neurologa, dijagnostički obrađen od strane radiologa, uz utvrđenu sumnju na „CAUDA EQU UINA“;
- sa nalazima, upućen je u Sveučilišnu kliničku bolnicu Mostar, radi obrade od strane neurokirurga, koji ga je pregledao dana 1.11.2016. godine,
- radi dobivanja kompletne medicinske slike, na traženje neurokirurga, u Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar, odrađeno je snimanje magnetnom rezonancom i zakazan operativni zahvat,
- radi operacije primljen je kod drugotuzene Sveučilišna klinička bolnica Mostar dana 15.11.2016. godine, kada je i odrađena operacija,
- dakle, tužitelj je nakon 16 dana od javljanja prvotuzenoj Kantonalnoj bolnici „dr. fra Mihovil Sučić“ Livno operiran od strane drugotuzene Sveučilišna klinička bolnica Mostar,
- post operativno tužitelj je također liječen fizikalnom rehabilitacijom,
- nakon provedenog liječenja kod tužitelja se nije popravilo zdravstveno stanje, pa je uslijed pomjeranja kralješaka iz anatomskog položaja križne regije, intenzivna i duga kompresije korijena živca križno slabinske kralježnice, razlog posljedica koje su ostale unatoč provedenom liječenju.

Ocijenom nalazu i mišljenju vještaka medicinske struke dr. H. B. - na okolnosti utvrđivanja eventualnih propusta tuženih u utvrđivanju uzročnosti u nastupanju invaliditeta kod tužitelja, odnosno u medicinskom postupku i tretmanu, u smislu

neprijemljivanja standardnih i stručnih postupaka, vodeći naročito računa o eventualnim propustima tuženih u smislu pravovremenog otkrivanja i stručne reakcije prilikom dijagnosticiranja sindroma „CAUDA EQU UINA“ i adekvatnog medicinskog zahvata koji je trebao otkloniti posljedice navedenog sindroma na tijelu i organizmu tužitelja, sačinjenom na osnovu svih dokaza koje čini procesnu dokumentaciju, i koje su od strane suda dostavljene vještaku. prvostepeni sud utvrđuje:

- uzročnost u nastupanju teškog invaliditeta nalazi se u teškim oštećenjima nerva u regiji križno slabinske kralješnice, uzrokovane pomjeranjem trupa kralješnice unaprijed i suženjem slabinskog dijela spinalnog kanala koje je predugo trajalo,
- standardni medicinski postupci i protokoli liječenja ovakvih pacijenata u BiH nisu precizno definirani,
- medicinska praksa u tretmanu pacijenata sa suženim spinalnim kanalom križne regije i nemogućnosti kontrole sfinktera, zahtjeva prioritet dijagnostike i relativnu hitnost tretmana, bez preciznog vremenskog ograničenja,
- u konkretnom slučaju, nije uočen propust dijagnostike, obrade i liječenja kod pacijenta,
- sumnja na sindrom kaude ekvine je postavljen već prilikom prvog pregleda pacijenta,
- indicirana je adekvatna medicinska obrada, preporučena konzultacija kompetentnih medicinskih specijalista,
- intenzitet promjena na LS kralješnici korelira intenzitetu smetnji i koje je pacijent imao,
- operativni zahvat je način po standardima savremenom medicinskom pristupu tretmana ovakvih bolesti, u granicama oboljele regije,
- neposredni operativni i post operativni tok protekao je uredno,
- po otpustu data je jasna preporuka za nastavak liječenja,
- fizikalno rehabilitacijske procedure su obavljene u dovoljnom vremenu i po procedurama tretmana ovakvih bolesti,
- pomjeranja kralješka iz anatomske položaja križne regije, intenzivna i druga kompresija korijena živca križno slabinske kralješnice, su razlozi posljedica koje su zaostale nakon provedenog liječenja,
- u konkretnom slučaju da je operativni zahvat i ranije načinjen ne može se utvrditi da bi posljedice bile manje ili da bi izostale,

dosljedno čemu, kako to zaključuje i vještak, a njegov zaključak prihvata i prvostepeni sud, ne nalaze se propust u toku liječenja.

Stoga prvostepeni sud, kako u postupanju tuženih ne nalazi bilo kakvih propusta, koji bi kod tužitelja uzrokovale umanjene opće životne aktivnosti i da je ona posljedica liječničke greške u medicinskom tretmanu, posljedica da se ne mogu nikako pripisati u krivnju liječnika i drugog osoblja zbog postupanja koje nije bilo u skladu sa pravilima medicinske struke, čije postupanje se ne može nikako okarakterizirati kao nestručno, nepažljivo i nepropisno i da je posljedica invalidnosti neprikladno liječenje, ili rezultat greške u dijagnozi, profilaksiji (zaštitnim mjerama za sprječavanje neke bolesti) i

naknadnoj skrbi, izvodi zaključak da nisu ostvarene materijalno pravne pretpostavke koje opravdavaju osnovanost tužbenog zahtjeva tužitelja, čime se ovaj pokazuje neosnovanim, opredjeljujući se na odluku o njegovom odbijanju.

Odlučujući o izjavljenoj žalbi tužitelja na navedenu presudu prvostepenog suda drugostepeni sud pobijanom presudom prihvatajući u cijelosti označena činjenična utvrđenja prvostepenog suda, prihvata i njegov zaključak i odluku, dosljedno čemu da se prvostepena presuda pokazuje pravilnom i zakonitom, a žalba neosnovanom, koji zaključak opredjeljuje njegovu odluku o odbijanju žalbe i potvrđivanju prvostepene presude.

Drugostepeni sud prihvata izraženi stav prvostepenog suda, posljedica kojeg je njegova odluka kojom je odbio tužbeni zahtjev tužitelja, jer je našao da na strani tuženih kao posljedica medicinske intervencije za vrijeme liječenja tužitelja isti ne mogu biti odgovorni, budući da nije tužitelj dokazao da je nastala šteta uslijed medicinske intervencije bila uslijed nestručnog, nepažljivog i nepropisnog rada njenih radnika, dakle za posljedice koje bi se mogle prepisati krivici ljekara i drugog osoblja, sve prema odredbi iz člana 170. st. 1. i 2. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 - odluka USJ i 57/89, „Službeni list RBiH“, broj: 2/92, „Službene novine FBiH“, broj: 29/03 i 42/11 - u daljem tekstu: ZOO), a u vezi sa odredbom iz čl. 123. ZPP-a, pri čemu se poziva i na odluku Vrhovnog suda FBiH broj: Rev.962/04 od 09.02.2006. godine.

Neosnovanim drugostepeni sud cijeni i žalbeni navod tužitelja da prvostepeni sud nije odredio vještaka na pripremnom ročištu prema odredbi čl. 81. ZPP-a, kojim je regulisano da će sud prema rezultatima raspravljanja na pripremnom ročištu odlučiti o čemu će se raspravljati i koji će se dokazi izvesti na glavnoj raspravi, s tim da je st. 4. istoga člana regulisano da sud nije u daljem toku parnice vezan za svoja prijašnja rješenja iz toga člana, a sve u vezi sa odredbom iz čl. 148. ZPP-a jer je u sadržaju zapisnika navedeno po prijedlogu tužitelja vještak dr. H. B. a punomoćnici tuženih su se protivili predloženom vještaku, te su predložili da sud imenuje vještaka sa liste, pa kako je citiranom odredbom čl. 148. st. 3. ZPP-a regulisano da ako stranke ne postignu sporazum o osobi koja treba biti određena za vještaka, predmet i odluku o tome će donijeti sud, te je dakle prvostepeni sud pravilno odlučio kada je rješenjem odredio izvođenje dokaza vještačenjem u kome je sadržano pored ostalog ime i prezime i zanimanje vještaka, a u tom pogledu punomoćnik tužitelja nije stavio nikakve primjedbe na sadržaj zapisnika sa pripremnog ročišta od 13.03.2019.godine, a prema odredbi iz čl. 375. st. 2. istoga zakona, kojim je regulisano da stranke imaju pravo pročitati zapisnik ili zahtijevati da im se pročita, te staviti svoje prigovore na sadržaj zapisnika.

Takođe se neosnovanim cijene žalbeni navodi tužitelja da prvostepeni sud pogrešno kod saslušanja svjedoka dr. M. B. upozorio istog da ne mora dati iskaz, te navodeći da je iskaz pomenutog svjedoka najznačajniji za tužitelja, te da je time sud propustio da liječnik ne da svoj iskaz, jer je odredbom iz čl. 139. ZPP-a navedeno da svjedok može uskratiti svjedočenje, a i između ostalog „činjenica koje je svjedok saznao

kao advokat, ljekar, ili obavljanje nekog drugog poziva ili druge djelatnosti ako postoji obaveza da se kao tajna čuvano što se saznalo o obavljanju tog poziva ili djelatnosti.“

Žalbeni navod tužitelja da institut koji je upotrijebio prvostepeni sud pogrešnom svrhom i na pogrešan način, prema odredbi čl. 42. Zakona o liječništvu FBiH („Službene novine FBiH“, br.56/13) je ovaj da je ustanovljen po njegovom mišljenju radi zaštite pacijenta, se takođe cijeni neosnovanim jer navedena odredba upravo govori o liječničkoj tajni (sve što je saznao o zdravstvenom stanju pacijenta liječnik mora čuvati kao profesionalnu tajnu i ne smije je odati), a da dužnost čuvanje profesionalne tajne liječnika primjenjuje se u slučajevima kada budu pozvani u svojstvu svjedoka u krivičnom i parničnom postupku, tako da ne stoje takvi navodi tužitelja da je prvostepeni sud primjenom navedenog člana 139. ZPP-a uskratio svjedočenje liječnika M. B., budući da isti tako na osnovu opsežne medicinske dokumentacije prvostepeni sud pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje.

Osporavanje žalbenim navodima provedeno vještačenja po vještaku medicinske struke dr. H. B. iznošenjem tvrdnji: da je isto bilo izvan svake razine te da je zaključak vještaka u navedenoj pravnoj stvari dao bez stručne analize cjelokupne predmetne situacije, drugostepeni sud nalazi paušalnim i kao takvim neosnovanim, jer je vještak imao cjelokupnu medicinsku dokumentaciju, pa, dalje navođenje tužitelja da navedeni vještak nije naveo stručni nalaz klinike „Korak“ od 21.01. do 28.04. i 02.06.2017.godine, što nije tačno, kako je to navedeno na strani 2 i 3 nalaza vještaka.

Stoga, kako je prvostepeni sud raspravio sve odlučne činjenice, pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, pravilno primijenio materijalno pravo, nije počinio niti jednu povredu odredaba postupka, pravilno odlučio o troškovima postupka primjenom odredbe iz čl. 386. st.1. ZPP-a, a koju je i obrazložio, drugostepeni sud, pozivom na pravila procesnog prava sadržanim u odredbi člana 226. ZPP-a, odbija žalbu tužitelja i potvrđuje presudu prvostepenog suda.

Prema ocjeni ovoga revizijskog suda pobijana presuda drugostepenog suda je pravilna i zakonita, a prigovori revizije tužitelja nisu osnovani.

Suprotno tvrdnjama revizije drugostepeni sud je rješavajući o žalbi tužitelja u smislu odredbi člana 231. ZPP-a pravilno ocijenio da je prvostepeni sud izvedene dokaze prosudio po slobodnom uvjerenju i svoje uvjerenje opravdao uvjerljivim i logičnim razlozima da bi se moglo provjeriti da li ovo ima pravnu i činjeničnu osnovu, navodeći valjane razloge za ocjenu materijalnih dokaza na kojima tužitelj zasniva osnovanost tužbenog zahtjeva u ovoj pravnoj stvari, kao i u pogledu odlučnih tvrdnji i prigovora tuženih iznesenim tokom prvostepenog postupka. Uvjerenje o neosnovanosti žalbenih prigovora drugostepeni sud je opravdao valjanim razlozima koje kao pravilne prihvata i ovaj sud, s obzirom da nisu u suprotnosti sa zapisnicima o izvedenim dokazima i samim dokazima koji se nalaze u spisu predmeta, a imaju uporišta i u odredbama procesnog i materijalnog prava na koje se i pozvao u obrazloženju pobijane presude. Dosljedno navedenom proizlazi da se revizijski navodi tužitelja da je pred drugostepenim sudom

ostvarena povreda odredaba parničnog postupka u smislu odredbi člana 209. ZPP pokazuju neosnovanim.

Stoga neosnovano tužitelj ostvarenje navedenog revizijskog osnova nalazi u istrajanju na žalbenim navodima da je prvostepeni sud protivno pravilima procesnog prava odredio vještaka medicinske struje dr. H. B., dozvoljavajući njegovo vještačenje unatoč tome što je ranije bio zaposlenik prvotuzene Kantonalna bolnica „dr. fra Mihovil Sučić“ Livno, da drugostepeni sud nije cijenio žalbene navode vezano za saslušanje svjedoka dr. M. B., da je nezakonito institut oslobađanja od dužnosti svjedočenja primijenjen u pogledu njega, što je imalo za posljedicu ugrožavanje interesa tužitelja i njegovog onemogućavanja prava na pravično suđenje, zanemarujući pri tome neprimjerenost navoda sadržanim u primjeru koji se iskazuje, te da u rješenju kojim se određuje da se neće provesti dokaz saslušanjem svjedoka prof. dr. sc. M. V., u pogledu kojih se drugostepeni sud jasno izrazio, dajući jasne i potpune razloge u pogledu ovih, koje u cijelosti prihvata i ovaj revizijski sud.

Kako sud nalaz i mišljenje vještaka cijeni kao i sve druge dokaze u skladu sa načelom slobodne ocjene dokaza iz člana 8. ZPP-a, pri čemu je dužan da ovaj podvrgne kritičkoj analizi, a da je u ovoj pravnoj stvari rezultat takvog kritičkog ocjenjivanja takav kako je to sadržano u činjeničnim utvrđenjima proizašlim ocjenom Nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke dr. H. B., koja činjenična utvrđenja ne daju osnova za izvođenje zaključka o postojanju osnova odgovornosti tuženih za nastalu štetu tužitelju, kako je ovu tužitelj opredijelio u svome tužbenom zahtjevu, neosnovano tužitelj svojim revizijskim tvrdnjama istrajava u tvrdnjama kojima i u revizijskom postupku osporava ovaj nalaz i mišljenje.

Tvrdeći da je dati Nalaz i mišljenje „izvan svake stručne i profesionalne razine“, kako je to već iskazao i u navodima žalbe, na koje je drugostepeni sud jasno odgovorio, , pa nadalje:

„Čak i prostim pretraživanjem znanstvenih članaka na internetu, moguće je utvrditi da je kod uspostave dijagnoze u mnogim slučajevima cauda equina sindroma hitna dekompresija spinalnog kanala je najbolja mogućnost liječenja.“,

„Tradicionalno, sindrom cauda equina smatra se kirurškom hitnom situacijom, s kirurškom dekompresijom koja se smatra neophodnom u roku od 48 sati od pojave simptoma.“

po ocjeni revizijskog suda, tužitelj iznošenjem navedenih revizijskih tvrdnji iznosi svoju ocjenu provedenih dokaza, na način da iznosi drugačije činjenično stanje iz kojeg izvodi svoj činjenični zaključak, čime uključuju prigovor pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, iz kog razloga se revizija, saglasno odredbama člana 240. stav 2. ZPP-a, ne može izjaviti.

Cijeneći da su u razrješenju spornog odnosa slijedom označenih pravila materijalnog prava nižestepeni sudovi u pogledu odlučnih činjenica utvrdili navedeno

činjenično stanje, kojim je saglasno odredbama člana 240. stav 2. ZPP, vezan i ovaj revizijski sud, pravilno je prilikom utvrđivanja osnova odgovornosti tuženih za nastalu štetu tužitelju izveden zaključak o neosnovanosti tužbenog zahtjeva, dajući za svoju odluku jasne i potpune razloge, koje u cijelosti prihvata i ovaj sud, čime je pravilno izvršena primjena pravila materijalnog prava sadržanim u navedenim odredbama na koje se pozvao drugostepeni sud pobijanom presudom, dosljedno čemu se i revizijski razlog tužiteljice sveden na pogrešnu primjenu materijalnog prava pokazuje neosnovanim.

Navedeno stoga što odštetna odgovornost zdravstvenih radnika, a time i ustanove u kojoj rade, jedan je od vidova tzv. profesionalne odgovornosti. Njena osobenost leži u veličini rizika koji sa sobom nosi ta profesija. Da bi od sebe otklonio moguću odgovornost za nepovoljan ishod, onaj ko se tom djelatnošću profesionalno bavi dužan je, prije svega, poznavati i savjesno primjenjivati znanje i iskustvo koje je čovjek na tom području dosegao. Osim toga, dužan je poštovati i sva pravna i moralna načela i pravila koja se odnose na obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Nastanak obligacionopravnog odnosa odgovornosti za štetu veže se za kumulativno ispunjenje zakonom određenih pretpostavki (subjekti odgovornosti, štetna radnja, šteta, uzročna veza, protivpravnost u objektivnom smislu). U razmatranju posebnih pretpostavki odgovornosti u zdravstvenoj djelatnosti težište je na radnjama i propustima (štetna radnja) zdravstvenih ustanova i zdravstvenih djelatnika.

Postoji više radnji i propusta u vezi s pružanjem zdravstvenih usluga kojima se može nanijeti šteta njihovim korisnicima. Njihova sistematizacija uglavnom je stvar pravne teorije svake pojedine zemlje i njenog pravnog uređenja zdravstvene zaštite građana. U BiH je ova pravna teorija tek u nastajanju, a Zakon o zdravstvenoj zaštiti (Službene novine F BiH 41/10) u članu 27. stav 2. alineja 15. garantuje svakom pacijentu pravo na naknadu štete, s tim da prema stavu 3. pacijent ovo pravo ostvaruje na osnovu savremene medicinske doktrine, stručnih standarda i normi, te u skladu sa mogućnostima zdravstvenog sistema u Federaciji BiH i uz uslov da prethodno ispunjava svoje obaveze i odgovornosti utvrđene ovim zakonom, kao i propise o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenta.

Pojam ljekarska greška potiče iz medicine i definiše se kao kršenje općepriznatih pravila umijeća liječenja zbog pomanjkanja dužne pažnje ili opreza. U sudskoj praksi i literaturi pojam stručne greške zamijenjen je pojmom greška u tretmanu. Izmjenom naziva želi se naglasiti da je to širi pojam od pojma stručne greške, jer obuhvaća ne samo greške u liječenju, nego i greške u dijagnozi, profilaksi (skupu procedura sa ciljem sprječavanja nastanka neke bolesti) i naknadnoj skrbi, kako to pravilno uočavaju i nižestepeni sudovi.

Do odstupanja od standarda medicinske nauke u pravilu dolazi skrivljeno, najčešće zbog nedovoljne pažnje. Gledano sa metodološkog i gledišta postupka ispravnije je razlikovati ljekarsku grešku od krivnje i tretirati ih kao dvije zasebne pretpostavke odgovornosti za štetu, koje se, prema pravilima subjektivne odgovornosti, moraju kumulativno ispuniti. Jedno je pitanje je li došlo do odstupanja od medicinskog

standarda, a drugo je pitanje je li ljekar za to odstupanje kriv. Obje pretpostavke utvrđuje sud na osnovu mišljenja medicinskog vještaka.

Naše odštetno pravo ne poznaje pojam pod nazivom ljekarska greška ili njemu sličan pojam. Naziv ljekarska greška sam po sebi upućuje na grešku koju učini ljekar u svom zanimanju. Ljekarsku grešku čini ljekar koji pri pružanju zdravstvene zaštite ne postupi prema pravilima zdravstvene struke i njenim moralnim i etičkim načelima. Povreda navedenih pravila i načela čini zdravstvenu uslugu neodgovarajućom, što za sobom povlači, uz ispunjenje ostalih pretpostavki, odgovornost za štetu. Ako postoje općepriznata pravila medicinske nauke i struke ljekar je dužan primjenjivati ih. Pri izboru dijagnostičkih i terapijskih metoda je potpuno slobodan, ali je u sumnji dužan držati se načela sigurnijeg puta. Grešku bi učinio jedino ako bi izabrao metodu koja u medicini nije priznata. Ako pak u teoriji postoje različite škole mišljenja o nekoj metodi, preporuka je da se osloni na općenito prihvaćenu praksu.

Stoga, izostankom dokazivanja odlučnih činjenica koje, u skladu sa izloženim, opravdavaju osnovanost tužbenog zahtjeva tužitelja, ovaj se pokazuje neosnovanim, koji je kao takav pravilno odbijen.

Izostankom određenih razloga u kojima tužitelj nalazi ostvarenje revizijskog osnova u vidu pogrešne primjene materijalnog prava, svođenjem istih isključivo na tvrdnji o njegovom postojanju, isti se pokazuju neosnovanim.

Odluka o troškovima revizijskog postupka je donesena na osnovu člana 397. stav (1), u vezi sa odredbama člana 383. i 387. ZPP-a, jer tužitelj nije uspio u parnici u cijelosti.

Dosljedno navedenom valjalo je reviziju tužitelja, saglasno odredbama člana 248. ZPP-a, odbiti i odlučiti u svemu kao u izreci ove presude.

Predsjednica vijeća
Fatima Imamović, s.r.